

Rada
Európskej únie

V Bruseli 18. apríla 2024
(OR. en)

9099/24
ADD 1

UK 60

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	18. apríla 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 169 final
Predmet:	PRÍLOHA k odporúčaniu na ROZHODNUTIE RADY o poverení začať rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska o mobilite mládeže

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 169 final.

Príloha: COM(2024) 169 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 18. 4. 2024
COM(2024) 169 final

ANNEX

PRÍLOHA

k

odporúčaniu na ROZHODNUTIE RADY

**o poverení začať rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom
Veľkej Británie a Severného Írska o mobilite mládeže**

PRÍLOHA

SMERNICE NA ROKOVANIA O DOHODE MEDZI EURÓPSKOU ÚNIOU A SPOJENÝM KRÁĽOVSTVOM VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA O MOBILITE MLÁDEŽE

I. VŠEOBECNÝ KONTEXT

1. Od 1. januára 2021 sa uplatňuje Dohoda o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej (ďalej len „dohoda o obchode a spolupráci“)¹. Popri Dohode o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „dohoda o vystúpení“)² je dohoda o obchode a spolupráci základným pilierom dvojstranných vzťahov medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom.
2. Hoci sa v dohode o obchode a spolupráci stanovuje koordinácia sociálneho zabezpečenia, ktorou sa podporuje mobilita osôb podľa domáceho práva každej zmluvnej strany, nerieši sa ňou samotná mobilita, t. j. možnosť štátneho príslušníka jednej zmluvnej strany získať pobyt alebo sa zdržiavať na území druhej zmluvnej strany. Dohoda o obchode a spolupráci obsahuje aj pravidlá vstupu a dočasného pobytu fyzických osôb na obchodné účely, ktoré sa však vzťahujú len na prípady dočasnej prítomnosti na konkrétny účel (napr. poskytovanie služieb).
3. Mobilita osôb medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom sa v súčasnosti riadi príslušnými domácimi (imigračnými) pravidlami Únie (a jej členských štátov) a Spojeného kráľovstva. Táto situácia viedla k zníženiu mobility medzi občanmi Únie a občanmi Spojeného kráľovstva a zvlášť skomplikovala ich možnosti vyskúšať si život v zahraničí na území druhej krajiny a zapojiť sa do výmenných pobytov pre mládež či výmenných pobytov v oblasti kultúry, vzdelávania, výskumu a odbornej prípravy.
4. V priebehu roka 2023 Spojené kráľovstvo oslovilo viaceré (ale nie všetky) členské štáty so zámerom rokovať o dvojstranných dohodách o mobilite mládeže podľa svojho vlastného vzoru vízového režimu mobility mládeže. To by viedlo k rozdielnemu zaobchádzaniu s občanmi Únie, ktorí chcú ísť do Spojeného kráľovstva. Okrem toho by sa týmto prístupom neriešili hlavné prekážky mobility, ktorým čelia mladí ľudia.

II. ÚČEL A ROZSAH PRIPRAVOVANEJ DOHODY

5. Európska rada (článok 50) vo svojich usmerneniach z 23. marca 2018 (potvrdených v jej záveroch z 13. decembra 2019) uviedla, že cieľom Únie je zahrnúť do budúceho partnerstva so Spojeným kráľovstvom „[...] ambiciózne ustanovenia o pohybe fyzických osôb založené na plnej reciprocite a nediskriminácii medzi členskými štátmi [...]“. Rada 25. februára 2020 prijala rozhodnutie o poverení začať rokovania o novom partnerstve so Spojeným kráľovstvom. Pokiaľ ide o oblasť mobility, v smerniciach pripojených k uvedenému rozhodnutiu sa nad rámec bezvízového styku na účely krátkodobých pobytov a nad rámec koordinácie sociálneho zabezpečenia uvádzalo, že v súlade s politickým vyhlásením z roku 2019, ktorým sa stanovuje rámec budúcich vzťahov medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom, by cieľom vtedy plánovaného partnerstva malo byť stanovenie

¹ (Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10).

² (Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7).

podmienok vstupu a pobytu fyzických osôb na účely, ako sú výskum, štúdium, odborná príprava a výmenné pobyty mládeže.

6. Rokovaniami sa má dosiahnuť vyvážená dohoda medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom v oblasti mobility mládeže bez toho, aby nevyhnutne došlo k vylúčeniu niektorého z konkrétnych účelov pobytu, takže dohoda by potenciálne mohla mať širší rozsah pôsobnosti, než sa predpokladalo v rozhodnutí Rady z roku 2020.
7. Predpokladom „mobility“ v zmysle pripravovanej dohody je pobyt fyzickej osoby, t. j. zdržiavanie sa na území, ktoré nemá dočasný charakter. Pripravovaná dohoda sa teda nezaobrá otázkami uľahčenia cestovania, ako je náhrada cestovných pasov alebo zavedenie oddelených koridorov na hraničných priechodoch, ani dočasným poskytovaním služieb prostredníctvom prítomnosti fyzickej osoby na území druhej zmluvnej strany. Dočasné poskytovanie služieb je predmetom hlavy II (Služby a investície) druhej časti dohody o obchode a spolupráci (Obchod, doprava, rybárstvo a iné dojednania) a nie je dotknuté pripravovanou dohodou.
8. Pripravovaná dohoda by mala byť doplnkovou dohodou k dohode o obchode a spolupráci v zmysle článku 2 uvedenej dohody, čím sa prispieje k rozvoju celkových dvojstranných vzťahov medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom.

III. OBSAH PRIPRAVOVANEJ DOHODY

VŠEOBECNÉ ZÁSADY

9. Pripravovaná dohoda by mala zabezpečiť rovnováhu práv a povinností. Musí zabezpečiť autonómiu právneho poriadku a rozhodovania Únie, ako aj ochranu finančných záujmov Únie a musí byť v súlade so základnými zásadami Únie. Mala by byť založená na nediskriminácii medzi občanmi Únie a na reciprocite.
10. Pripravovaná dohoda by mala zohľadňovať štatút Spojeného kráľovstva ako tretej krajiny mimo schengenského priestoru, ako aj skutočnosť, že Spojené kráľovstvo nie je členom Únie, a preto nepodlieha rovnakým povinnostiam ako člen a nemôže mať rovnaké práva a požívať rovnaké výhody ako člen. Konkrétne ide o to, že pripravovaná dohoda by nemala viesť k tomu, že sa štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva udelia výhody vyplývajúce zo základnej slobody pohybu, ktorú požívajú občania Únie. Nemalo by to znamenať ani poskytnutie rovnakých výhod, aké požívajú osoby, na ktoré sa vzťahuje časť dohody o vystúpení týkajúca sa práv občanov.

OPATRENIA PRIPRAVOVANEJ DOHODY TÝKAJÚCE SA MOBILITY MLÁDEŽE

CIEĽ A ROZSAH PÔSOBNOSTI

11. V pripravovanej dohode by sa mala stanovovať mobilita mladých občanov Únie do Spojeného kráľovstva a mobilita štátnych príslušníkov Spojeného kráľovstva do členského štátu Únie.
12. Osobný rozsah pôsobnosti pripravovanej dohody by sa mal obmedziť na mladých občanov Únie a na mladých štátnych príslušníkov Spojeného kráľovstva (napr. vek 18 až 30 rokov na začiatku pobytu).

DĹŽKA POBYTU

13. Dĺžka pobytu by mala byť obmedzená na primeranú lehotu (napr. 4 roky).

POVOLENÉ ČINNOSTI

14. Mobilita uplatňovaná podľa pripravovanej dohody by nemala byť viazaná na konkrétny účel, t. j. činnosti povolené podľa pripravovanej dohody by mali zahŕňať prácu, štúdium, odbornú prípravu/stáže (a to aj v kontexte vzdelávacieho programu druhej zmluvnej strany), výskum, dobrovoľníctvo, cestovanie, iné činnosti alebo len návštevy/cestovanie počas trvania pobytu.
15. Tieto činnosti by však nemali zahŕňať činnosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti hlavy II (Služby a investície) druhej časti dohody o obchode a spolupráci (Obchod, doprava, rybárstvo a iné dojednania).
16. Uplatňovanie mobility podľa pripravovanej dohody by nemalo podliehať kvótam.

PODMIENKY PRIJATIA A DÔVODY ZAMIETNUTIA

17. V pripravovanej dohode by sa mali stanoviť všetky podmienky prijatia. Mali by byť založené na spoločných podmienkach prijímania, napr. by okrem iného mali požadovať platný cestovný doklad, platné kompletne zdravotné poistenie a doklad o dostatočných finančných prostriedkoch potrebných na pokrytie nákladov spojených s pobytom (podľa toho, či žiadateľ pracuje alebo nie).
18. Oprávnená osoba by mala tieto podmienky spĺňať počas celého obdobia pobytu.
19. „Sponzorský systém“ Spojeného kráľovstva ani podobné systémy by sa uplatňovať nemali.
20. Pripravovaná dohoda by mala obsahovať aj relevantné dôvody zamietnutia žiadostí, ako je ohrozenie verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia.

PRIJATIE A JEHO ROZSAH

21. V pripravovanej dohode by sa mali stanoviť pravidlá prijímania, t. j. overenie splnenia podmienok stanovených v pripravovanej dohode počas predbežnej kontroly pred uplatnením mobility.
22. Mobilita do Únie by sa mala vykonávať len v členskom štáte, ktorý prijal štátneho príslušníka Spojeného kráľovstva, t. j. prijatie jedným členským štátom by nemalo umožňovať mobilitu „v rámci Únie“ do iného členského štátu.
23. Poplatky za spracovanie žiadostí alebo za udelenie víza alebo povolenia na pobyt by nemali byť neprimerané ani príliš vysoké.

ROVNAKÉ ZAOBCHÁDZANIE

24. Zaobchádzanie s osobami, na ktoré sa bude pripravovaná dohoda vzťahovať, by malo byť rovnaké ako so štátnymi príslušníkmi, a to minimálne pokiaľ ide o pracovné podmienky vrátane odmeňovania a prepustenia, ako aj bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku, slobodu združovania, určité aspekty vzdelávania a odbornej prípravy, daňové výhody, pokiaľ je daná osoba daňovým rezidentom, a poradenské služby poskytované úradmi práce. Dohoda by sa nemala vzťahovať na granty a pôžičky na štúdium či životné náklady ani na iné granty a pôžičky.
25. V pripravovanej dohode by sa malo stanoviť rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o školné za vysokoškolské vzdelávanie a školné za odbornú prípravu.
26. Oprávnené osoby z Únie by mali byť podľa pripravovanej dohody oslobodené od „príplatku za zdravotnú starostlivosť“ ukladaného Spojeným kráľovstvom.

RODINNÍ PRÍSLUŠNÍCI

27. V pripravovanej dohode by sa mali stanoviť podmienky uplatňovania práva na zlúčenie rodiny so sponzorom (oprávnenou osobou v rámci systému) a mali by sa vymedziť rodinní príslušníci oprávnení na takéto zlúčenie.

PREPOJENIE S INÝMI ASPEKTMI PRÁVA EÚ ALEBO ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

28. Pripravovanou dohodou by nemali byť dotknuté pravidlá Spojeného kráľovstva, pravidlá Únie ani vnútroštátne pravidlá členských štátov, ktorými sa stanovujú legálne spôsoby migrácie, t. j. mala by sa ňou stanoviť dodatočná migračná cesta popri tých, ktoré už prípadne existujú v každej zo zmluvných strán.
29. Pripravovanou dohodou by nemali byť dotknuté pravidlá Únie a členských štátov týkajúce sa získania právneho postavenia osoby s trvalým pobytom/postavenia osoby s dlhodobým pobytom.
30. Pripravovanou dohodou by nemali byť dotknuté:
- pravidlá koordinácie sociálneho zabezpečenia stanovené v dohode o obchode a spolupráci,
 - pravidlá týkajúce sa dvojitého zdanenia,
 - pravidlá kontroly osôb prekračujúcich hranice zmluvných strán vrátane uľahčenia cestovania ktoroukoľvek zo zmluvných strán,
 - pravidlá vyžadujúce registráciu štátneho príslušníka druhej zmluvnej strany v stanovenej lehote po príchode.

INÉ ASPEKTY

31. Rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o školné za vysokoškolské vzdelávanie a školné za odbornú prípravu, by sa malo uplatňovať nezávisle od vízového režimu.
32. V pripravovanej dohode by sa malo stanoviť, že osobám, ktoré majú oprávnený pobyt na území zmluvnej strany, sa nesmie odoprieť vstup na územie tejto zmluvnej strany.
33. Pripravovanou dohodou by nemali byť dotknuté dojednania o spoločnej oblasti cestovania, ktoré sa uplatňujú medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom, ako sa uvádza v článku 38 ods. 2 dohody o vystúpení a v článku 3 Protokolu o Írsku/Severnom Írsku.

INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

34. Pripravovaná dohoda by mala byť doplnkovou dohodou k dohode o obchode a spolupráci, ako sa stanovuje v článku 2 uvedenej dohody. Pripravovaná dohoda by tak mala byť súčasťou jedného a toho istého jednotného inštitucionálneho rámca ako samotná dohoda o obchode a spolupráci, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú pravidlá urovnávania sporov.
35. V tomto rámci by sa mal vytvoriť nový osobitný výbor na účely vykonávania pripravovanej dohody.

IV. ÚZEMNÁ PÔSOBNOSŤ

36. Keďže pripravovaná dohoda je doplnkovou dohodou, jej územná pôsobnosť by sa mala zhodovať s územnou pôsobnosťou dohody o obchode a spolupráci.

V. AUTENTICKÉ JAZYKY

37. Plánované partnerstvo, ktoré by malo byť rovnako autentické vo všetkých úradných jazykoch Únie, by malo obsahovať jazykovú doložku v tomto zmysle.

VI. PROCEDURÁLNE OPATRENIA NA VEDENIE ROKOVANÍ

38. Komisia by mala viesť rokovania za nepretržitej koordinácie a trvalého dialógu s Radou a jej prípravnými orgánmi. V tejto súvislosti by Rada a Coreper s pomocou [názov osobitného výboru] mali Komisii poskytnúť usmernenia.
39. Komisia by mala včas konzultovať s prípravnými orgánmi Rady a podávať im správy. Komisia by mala včas poskytovať všetky potrebné informácie a dokumenty súvisiace s rokovaniami.
40. Komisia by mala včas a v plnom rozsahu informovať o rokovaníach Európsky parlament.